

از فرط بی‌خوابی

سال‌های آتش زیر خاکستر

● **مهرداد جنتی:** در میان شش کاندیدای ریاست‌جمهوری یک نفر بیش از دیگران سابقه فرهنگی دارد؛ سابقه آن‌زو که در کارنامه‌اش وزارت فرهنگ و ارشاد هست؛ مصطفی میرسلیم اوایل دهه ۷۰ وقتی که علی لاریجانی صندلی وزارت را به قصد ریاست سازمان صداوسیما ترک کرد، بر آن صندلی نشست تا دو، سه‌سالی سکان فرهنگ را در دست بگیرد. او در گفت‌وگویی در پاسخ به این سؤال که آخرین فیلمی که دیده است گفت: «خوشبختانه بعد از وزارت ارشاد دیگر ناچار نبوده فیلم ببیند!» مصطفی میرسلیم را شاید بتوان یکی از آغازگران عصر احمدی‌نژاد دانست. کسی که فرهنگ را مقوله‌ای دردسرساز می‌دانست و ترس از آن موجب دلواپسی‌اش می‌شد؛ او چندسال با چنین تفکری عهده‌دار مسئولیت وزارتخانه‌ای بود که چشم همه اهل فرهنگ به آن دوخته شده بود. سینما، تئاتر، موسیقی، هنرهای تجسمی، شعر، رمان و نهایتاً مطبوعات از آن وزارتخانه هدایت می‌شدند. وزیر قرار بود در همه این عرصه‌ها نظر دهد و برای آنها تصمیم بگیرد. در همان دوره او همراهانی داشت. یکی از آنها عزت‌الله ضرغامی، معاون امور سینمایی‌اش بود؛ هم او که هنرمندان را به‌اجبار برای نماز جماعت گرد می‌آورد و برای بازدید از تونل م트로 به زیرزمین می‌برد؛ فیلم جنجالی «توفان شن» محصول همان سال‌هاست؛ فیلمی که سناریو آن پیش‌تر در حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی با نظر ابراهیم حاتمی‌کیار رد شده بود. اما با روی‌کارآمدن ضرغامی این فرصت فراهم شده بود تا کارگردان جوانی که سودای نشستن بر اریکه قدرت داشت، فیلم مهم و پرخرج جنجالی‌ای را بسازد؛ فیلمی که نام سازنده‌اش، «جواد شمیم‌دردی» را بر سر زبان‌ها انداخت و موجب نزدیکی بیشتر او به جریان فکری خاص شد؛ همان جریان فکری‌ای که قرار بود چند سال بعد سکان امور اجرایی کشور را در دست بگیرد. او برای نشستن بر صندلی معاونت امور سینمایی باید چندسالی صبر می‌کرد؛ همان چند سال فاصله دوران دولت اصلاحات که ادامه روند محدودسازی حیطه فرهنگ از سوی میرسلیم و یارانش را متوقف کرد. پس از دولت اصلاحات بود که این فرصت برای پیروان آن تفکر فراهم شد تا پروژه نیمه‌تمامشان را این‌بار با فراغ‌بال بیشتری دنبال کنند. در دوره احمدی‌نژاد هرچند میرسلیم عهده‌دار مسئولیتی نبود، اما تفکر روی‌کارآمده دنباله‌رو همان تفکر بود. دو وزیر ارشاد احمدی‌نژاد نمونه‌های شاخص چنین تفکری بودند؛ به‌خصوص صفارهندی که از کپهان آمده بود. او چندسالی به‌عنوان سردبیر دوشادوش یار هم‌سنگرش، حسین شریعتمداری، در روزنامه کار کرده بود و از همان‌جا امور فرهنگی دوره اصلاحات را زیر نظر گرفته بود. او خشمگین از اصلاحات، به محض نشستن بر کرسی وزارت این فرصت را پیدا کرد تا همان پروژه نیمه‌کاره میرسلیم را از سر بگیرد. دوره احمدی‌نژاد دوره‌ای برآمده از خاکسترهای دوران میرسلیم بود. به نظر می‌رسد ایده ریل‌گذاری سینما در دوره وزارت میرسلیم و معاونت ضرغامی شکل گرفته باشد؛ همان دوره‌ای که گروهی از مدیران به بیرون رانده شدند تا مدیران جدید جای آنها را بگیرند. «سیدمحمد بهشتی» و پس از آن «محمدحسین حقیقی» از بنیاد سینمایی فارابی کنار گذاشته شدند تا فردی سازگار با افکار وزیر بر سر کار بیاید. «محمد رجبی» همان فرد دلخواه بود؛ کسی که خواهرش، فاطمه رجبی – همسر غلامحسین الهام – چند سال بعد از شیفتگان «محمود احمدی‌نژاد» شد و در مدح و ستایش او کتاب نوشت؛ گویا این چنین نطفه یک دوره پرتلاطم سیاسی که قرار بود یک دهه بعد کشور را دستخوش حوادثی غیرقابل‌جبران کند رفته‌رفته داشت در دوره وزارت «میرسلیم» بسته می‌شد؛ دوره‌ای که در خاطره بسیاری از اهل فرهنگ به دوران تاریک فرهنگ مشهور شد و هرگز هم از یادها نرفت.

از مدیران دوره وزارت میرسلیم یکی هم «محمدرضا جعفری جلوه» بود که بعدها به سیمای جمهوری اسلامی رفت تا مدیر شبکه شود. او که

پیش‌تر در صداي جمهوری اسلامی مشغول به کار بود، در دوره وزارت میرسلیم به بنیاد فارابی آمد تا در پست معاونت فرهنگی جای بگیرد. او در دوره

چهارساله نخست ریاست‌جمهوری احمدی‌نژاد به معاونت امور سینمایی وزارت ارشاد منصوب شد و چهار سال بر سینما حکومت کرد. هرچند که در همان دوره چهارساله، جواد شمیم‌دردی از جایگاه مشاور هنری رئیس‌جمهور بر او تاخت و امان از او گرفت. شمیم‌دردی، جعفری‌جلوه را در تراز دولت احمدی‌نژاد نمی‌دید. او معتقد بود که جعفری‌جلوه مناسب این مدیریت نیست و باید فرد مناسبی جایگزین او شود؛ کسی که سینما را ریل‌گذاری کند و آن را به مسیر انقلاب بازگرداند! چهار سال بعد، در دوره دوم ریاست‌جمهوری احمدی‌نژاد معلوم شد فرد مناسب، خود شمیم‌دردی است. او خواهان رفتار انقلابی بود. به‌جای جعفری‌جلوه بر صندلی معاونت نشست و بلافاصله «خانه سینما» را پلمب کرد؛ او همچون سلف خود، «میرسلیم»، معتقد بود که بدون سینما هم می‌توان زندگی کرد؛ بی‌آنکه آسمان به زمین بیاید!

چندمتر آن طرف‌تر از میرسلیم، دو کاندیدای ایستاده‌اند که قرار است نسخه تازه دوره احمدی‌نژاد را عرضه کنند. قالیباف و رئیسی نسخه تازه را در جیب دارند.

شرق، بهناز شیربانی: «گشت ۲» از آغاز اکران تا به امروز توانست

عنوان پرفروش‌ترین فیلم تاریخ سینمای ایران را کسب کند؛ عنوانی که پیش‌تر به فیلم اخیر اصغر فرهادی «فروشنده» داده شد و این‌بار عاید فیلمی شده که به‌هیچ‌وجه نمی‌توان آن را با سینمای اصغر فرهادی قیاس کرد. این نخستین‌بار نیست که تحلیل‌گران سینما، از واکنش مخاطبان به فیلم‌های روی پرده غافلگیر می‌شوند و نمی‌توانند تحلیل درستی از مخاطبانی که دو فیلم «فروشنده» و «گشت ۲» را انتخاب می‌کنند، ارائه دهند؛ اما قدر مسلم این است که علاقه‌مندی مردم به تماشای فیلم‌های طنز و مفرح نسبت به گونه‌های دیگر سینمایی بیشتر است و ظاهراً اگر فیلمی با شوخی‌های خاص و کنایه‌های اجتماعی به‌بعضا سیاسی بتواند مخاطبانش را راضی کند، شرایط خوبی در اکران خواهد داشت. با

همه اینها هنوز چندهفته‌ای به پایان اکران فیلم‌های نوروزی سینماها باقی است و فیلمی مثل «گشت ۲» منتظر است رکوردشکنی‌اش را جشن بگیرد. باید یاد تا پایان سال چه اتفاقی در انتظار سینمای ایران خواهد بود. در روزهای منتهی به پایان اکران «گشت ۲» با سعید سهیلی، کارگردان این فیلم سینمایی گفت‌وگویی کردیم و از دلایل پرفروش‌شدن «گشت ۲» پرسیدیم؛ اتفاقی که گویا برای سهیلی هم خیلی پیش‌بینی‌پذیر نبوده.

«گشت ۲» به‌نوعی در اکران رکوردشکن شد. این میزان فروش فیلم را پیش‌بینی می‌کردید؟

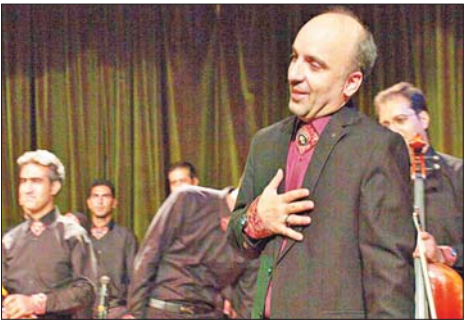
پیش‌بینی نمی‌کردم رکوردشکن شود، البته پیش‌بینی می‌کردم فیلم فروش خوبی در اکران داشته باشد و مخاطبان بسیاری را جذب خواهد کرد. خوشحالم که «گشت ۲» با تمام سنگ‌اندازی‌ها و کارشکنی‌ها دیده شد و مورد استقبال قرار گرفت. من در جریان اکران «گشت ۱» به دلیل شرایط نامطلوب اکران سیلی خوردم و این سیلی را با فروش «گشت ۲» پاسخ دادم. فروش این فیلم سیلی‌ای بود به بدخواهان؛ اما امیدوارم در ماه‌های آینده فروش «گشت ۲» نیز به واسطه فیلم دیگری شکسته شود. درست است که ما افتخار پرفروش‌ترین فیلم تاریخ سینمای ایران را از دست خواهیم داد؛ اما طبعاً مثل تمامی اهالی سینما، موفقیت این حرفه را می‌خواهیم و هر قدر فروش فیلم‌ها بیشتر شود، می‌توان به موفقیت‌های بیشتر سینمای ایران امیدوار بود.

« فکر می‌کنید دلیل موفقیت «گشت ۲» چیست؟

قطعاً موفقیت این فیلم یک دلیل مشخص ندارد. گاهی بازیگری که در یک فیلم دیده می‌شود و عاملی برای فروش فیلم محسوب می‌شود، در فیلمی دیگر چندان موفقیتی کسب نمی‌کند یا سایر مواردی که می‌تواند یکی فیلم را به فروش بالایی برساند. عید نوروز چند فیلم اکران شد و دراین‌میان تنها دو فیلم «گشت ۲» و «خوب، بد، جلف» به فروش خوبی

«مهبد» در تالار وحدت

اولین گروهی که در قم کنسرت گذاشت

شرق: گروه موسیقی«مهبد» ۱۸ اردیبهشت برای اولین‌بار در تهران و در تالار وحدت به اجرای «تلاوسه‌های عاشقی» می‌پردازد. این گروه به سرپرستی و آهنگ‌سازی سهیل مطیعا در سال ۹۵ شکل گرفت و اولین گروهی است که در قم کنسرت برگزار کرده. سهیل مطیعا، سرپرست گروه «مهبد»، درباره تفاوت فضای کار در تهران و شهرستان می‌گوید: «فعالیت موسیقی در شهرستان تا حدی محدودتر از تهران است و فضای کار و استقبال هم مقداری کمتر و بسته‌تر است و به‌خصوص از نظر امکانات این مسئله زیاد به چشم می‌خورد». او درباره احتمال لغو کنسرت‌های موسیقی و برخورد گروه «مهبد» در صورت چنین اتفاقی،

دومین کنسرت گروه سه‌نقطه برگزار می‌شود

همکاری شهرام شعرباف با گروه جوان سه‌نقطه

شرق: گروه آلترنیتیو راک «سه‌نقطه»، دومین کنسرت خود را در سالن خلیج فارس فرهنگ‌سرای نیایران برگزار خواهد کرد. این گروه که سال ۱۳۹۲ در شیراز شکل گرفته، در سال ۱۳۹۵ فعالیت‌های خود را به صورت رسمی و جدی دنبال کرد. آنها آلبوم «جایی برای همیشه» را با همت «مؤسسه فرهنگی – هنری نغمه حصار» منتشر کردند که در زمینه فروش دیجیتال بسیار موفق بود. پس از آن هم کنسرتی برگزار کردند که مورد استقبال قرار گرفت. این گروه حالا پس از چندماه دوری قصد دارند با انتشار یک تک‌آهنگ و برگزاری کنسرت به استقبال آلبوم دوشمshan بروند. در روزهای آینده تک‌آهنگ «روزهای بعد» که در حال‌وهوای آثار پیشین گروه است منتشر می‌شود و در خردادماه هم کنسرتشان را برگزار می‌کنند؛ در این کنسرت ترکیبی از قطعات آلبوم

گفت‌وگو با سعید سهیلی، کارگردان فیلم جنجالی این روزها

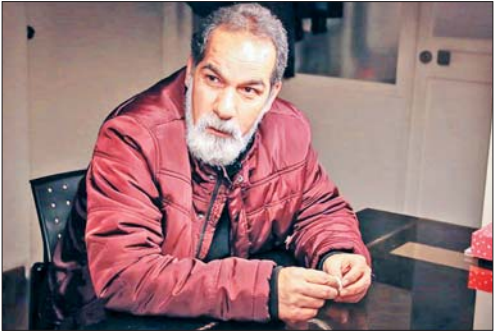
سیلی‌ای را که خوردم، با «گشت ۲» پاسخ دادم

دست پیدا کرد؛ به‌هرحال همیشه ژانرها و گونه‌های مختلفی از فیلم‌ها ساخته و اکران می‌شود؛ اما من معتقدم دو نوع فیلم وجود دارد. فیلم‌هایی که در کنار مردم هستند و فیلم‌هایی که در مقابل آنهاست. فیلم‌هایی که در کنار مردم است، از نظر من فروششان تضمین‌شده است و فیلم‌های مقابل مردم محکوم به شکست‌اند. فیلم‌هایی از جنس «گشت ۲» که سعی کرده دغدغه‌های مردم را نمایش دهد و در کنار آن فضای شاد و مفرحی را ایجاد کند، طبعاً بازخوردهای خوبی هم از مخاطب خواهد گرفت؛ چراکه مخاطب با فیلم همدات‌پنداری می‌کند و دغدغه‌هایش را در فیلم می‌بیند و بعضً‌شان فروخورده نشده. «گشت ۲» به مردم امید و لبخند می‌دهد و این اتفاق خوشایندی است.

« این موضوع که فیلم «گشت ۲» نماینده سینمای بدنه و تجاری است، تا چه حد برای شما خوشایند است؟

سینمای آماتور، تجربی و بدنه یا به‌نوعی حرفه‌ای از دسته‌بندی‌های انواع گونه‌های سینماتست. سینمای آماتور یا هشت‌میلی‌متری قدیم یا فیلم‌های کوتاه، سینمای تجربی که اساساً دارای مضمون و ساختارهای

متفاوتی هستند و درنهایت سینمای بدنه یا حرفه‌ای که بی‌راه نیست، اگر بگوییم سینمای دنیا به‌اصطلاح روی کاکل سینمای بدنه سوار است و به‌هرحال فیلم‌هایی از جنس «گشت ۲» نیز متعلق به همین سینماست و مخاطبان خودش را دارد.

« هدف شما شکستن رکورد فروش «فروشنده» بود؟

حقیقتاً هدفی که بر بنیای آن فروش فیلم خاصی را بشکنیم، نداشتیم. هدف این بود که فیلم خوب دیده شود و فروش مناسبی داشته باشد. اگر این فیلم در زمان اکرانش فروش خیلی از فیلم‌ها را شکسته، به دلیل استقبال تماشاچی بوده. حالا که صحبت از فیلم «فروشنده» شد، بگوییم که اگر هر فیلم دیگری رکورد فروش «فروشنده» را بزند یا اگر «فروشنده» با رقمی کمتر از چیزی که هست، می‌فروخت؛ هیچ چیز از شایستگی

سینمای اصغر فرهادی و فیلم بی‌نظیرش کم نمی‌کرد. اینجا تنها بحث مخاطب مطرح است. سینمای اصغر فرهادی در سال‌های اخیر نماینده شایسته سینمای ایران در عرصه‌های بین‌المللی است و فروش بالای هیچ فیلمی در اکران از شایستگی فیلم‌های اصغر فرهادی کم نمی‌کند.

« **به‌هرحال در شرایط نابسامان اکران سینمای ایران، بحث آمار و ارقام فروش یکی از دغدغه‌های صاحبان فیلم‌ها است و بعضاً اتفاقات و حواشی اکران فیلم‌ها و مسابقه بر سر رکوردشکنی همیشه بوده و خواهد بود، چقدر فتح‌کردن گیشه سینمای نوروز برای شما مهم بود؟**

دیگران را نمی‌دانم و اساساً خیلی درباره کارگردان‌هایی که با این نیت به رقابت اکران وارد می‌شوند، کاری ندارم؛ اما فروش بالای «گشت ۲» برای من مهم بود؛ به دلیل اینکه این فیلم مورد بی‌مهری بسیاری از مسئولان فرهنگی و هنری کشور قرار گرفت و به حشش نرسید. «گشت ۲» بدون داشتن تیزر تلویزیونی و تبلیغات ماهواره اکرانش را آغاز کرد؛ بنابراین مشخص است که این فیلم پتانسیل خوبی برای فروش داشته. فیلم‌های دیگری که وارد عرصه رقابت نوروزی شدند، امتیازات ویژه‌ای داشتند؛ مثل فیلم «ماجرای نیمروز» که شاید روزی صد تیزر تلویزیونی داشت و مردم مدام نام این فیلم را از رسانه ملی می‌شنیدند یا فیلم «یک روز بخصوص» که تبلیغات داشت، حتی سال گذشته فیلم «۵۰ کیلو آلبالو» با پخش تیزرهای ماهواره‌ای توانست بسیاری را متوجه اکرانش کند و فروش خوبی داشت؛ اما «گشت ۲» امکان تبلیغی مناسبی نداشت و به نظر من رسیدن به چنین فروشی جای افتخار دارد. اگر فیلم ما به اندازه «۵۰ کیلو آلبالو» تیزر ماهواره‌ای داشت، قطعاً با فروش بالای ۲۵ میلیارد تومان به اکرانش پایان می‌داد و این فیلم با تکیه بر پتانسیلش در اکران می‌درخشید. متأسفم که «گشت ۲» از شرایط مساوی تبلیغات برخوردار نبود و پیش‌بینی من ردکردن رقم ۲۰ میلیارد در پایان اکران است و رسیدن به همین رقم رکورد عظیمی در سینمای ایران خواهد بود.

روی صحنه «برادوی»

مایکل مور به جنگ ترامپ می‌رود

۹/۱۱» همچنین یادآور شده در هر اجرا، جایگاه مخصوص رئیس‌جمهور در سالن بلاسکو رزرو باقی خواهد ماند: «این جایگاه خالی می‌ماند، تا او بیاید و آنجا بنشیند. امیدوارم خودش یا خانواده‌اش برای تماشای نمایش بیایند. یا حتی مایک پنس؛ قول می‌دهیم او را هو نکنیم!»

دوره اجرای این نمایش ۱۲ هفته اعلام شده است. اگرچه نقد سیاست روز، در تولیدات جمع و جور برادوی امری نسبتاً مرسوم است؛ اما نقد سیاسی در نمایش‌های صحنه‌ای با چنین ابعاد گسترده‌ای فوق‌العاده نادر به شمار می‌رود، به‌ویژه نمایشی که حضور رئیس‌جمهور را به چالش کشیده باشد.

راهنمای فرهنگی هنری

گالری دارگون میزبان نقاشی‌های «سیمافخтарыراد»

● **شرق:** «این نقش‌ها، نقاشی نیستند» عنوان نمایشگاهی از آثار سیمافخтарыراد است که از فردا در گالری «دارگون» افتتاح می‌شود. در استیتمنت این نمایشگاه می‌خوانیم:

«به یاد بیاوریم که دختری ۱۰ساله حتی نتوانست عروسکش را به خانه بخت ببرد تا کودکی‌اش را در محل به بازی بگیرد. او زودتر از آنکه بداند، بالغ شده است، مادرپودن را درک می‌کند، ساده است گذشتن از کنار او که به‌جای عروسک، کودکش را در بغل می‌فشارد، بی‌گمان هنوز نمی‌داند، که لباس سفید توردار، چرا ترس را در دلش فریاد می‌زند...» این نمایشگاه جمعه، ۱۵ اردیبهشت، ساعت ۱۶ افتتاح

شود و بازدید از آن تا ۲۲ اردیبهشت ادامه دارد.

سیمافخтарыراد، کارشناس ارشد پژوهش هنر از دانشگاه هنر و مدرس طراحی و نقاشی در دانشگاه‌های هنر تهران است. او تاکنون در چندین نمایشگاه گروهی (جشنواره هنرهای تجسمی فجر، مکتب هنری سوره، مجموعه اول فرهنگستان هنر و تجلی احساس) شرکت کرده است. همچنین چندین نمایشگاه انفرادی (گالری سیحون، بامداد، فرهنگ‌سرای معرفت و...) را برپا کرده است. افتخاری‌راد در تالیف کتاب‌های آموزشی (آشنایی با خیالی‌نگاری، پژوهش– حقیقت دانش، تاریخ هنرهای صناعی جهان اسلام و دایره‌المعارف جهان اسلام) همکاری کرده است. گالری دارگون در خیابان شریعتی، پایین‌تر از حسینیه ارشاد، خیابان کوشا، کوچه بدیعی، بن‌بست بشردوست، پلاک ۱۴ واقع است.

نمایشگاه گروهی «کارگران» در عکسخانه شهر

● **شرق:** به مناسبت اول ماه می، یک نمایشگاه گروهی عکس با عنوان «کارگران» برگزار می‌شود. بنا بر این گزارش، به مناسبت فرارسیدن هفته کارگر، نمایشگاه گروهی عکس با عنوان «کارگران» برگزار می‌شود. این نمایشگاه، ۲۱ عکس از عکاسان معاصر کشور و سه چیدمان عکس از مُنا موبه‌فکر، علی آقاربیع، مجید سعیدی، غلام‌رضا حافظ‌القرآن و محمدرضا سلطانی در معرض دید بازدیدکنندگان قرار می‌گیرد. بازدید از این نمایشگاه از امروز پنجشنبه، ۱۴ اردیبهشت تا چهارم خرداد ادامه دارد. موزه عکسخانه شهر به نشانی تهران، میدان هفتم تیر، میدان بهارشیراز، بوستان بهارشیراز، موزه عکسخانه شهر از شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۹ تا ۱۳ و ۱۴ تا ۱۸ و روزهای پنجشنبه از ساعت ۹ تا ۱۳ پذیرای بازدیدکنندگان است.

نشست در نمایشگاه

● ساعت پنج امروز، در نمایشگاه کتاب تهران در بخش کمیته علمی فرهنگی سرای اصلی از خبرنگاران جوان و پیش‌کسوت حوزه کتاب تقدیر می‌شود. علاقه‌مندان می‌توانند با حضور در این برنامه مشوق این خبرنگاران برگزیده باشند.

پیشنهاد آخر هفته

نام نمایش	تالار	ساعات
هملت	تئاتر شهر	۲۰
یوف کور	چهارسو	۲۰
روح جهنمی	سایه	۱۸
مهل بی‌عاری	سایه	۲۰
بیچدر	قشقلی	۲۰
سرآشپز پیشنهاده می‌کند	سنگاج	۱۹:۳۰
نویسنده مرده است	حافظ	۲۰
سونات پاییزی	سمندریان	۲۰:۳۰
ولین	ناظرزاده‌گرمانی	۱۹:۱۵
سونات شب	انتظامی	۲۰:۳۰
آدم آدم است	مولوی	۲۰:۳۰
کافه طره	پلیتخت	۱۹
تو با کدام باد می‌روی؟	مستقل	۱۹
رومنو و ژولیت	مستقل	۲۰:۳۰

گالری	نمایشگاه
فرشته	گروهی تاپیوگرافی
آریانا	عکس «از قطب جنوب تا لوت»
سیحون	نقاشی تعیمه رزاقی‌سلکت
فرهنگ‌سرای نیایران	نقاشی مهدی‌علیزاده
گلستان	نقاشی‌های هادی‌فرهانی
فردا	خطهای عبدالله قهرمان
ساربازن	نقاشی‌های نیلوفر قادری‌نژاد
مس‌نگار	۹۶ اثر ماندگار هنرهای سنتی